

ГОНЧАР

Валерій Геннадійович
val_go@mail.ua

УДК 338.534 338.001.36

TORRIERO

Lionela
lionela@infinite-you.comДОСЛІДЖЕННЯ ПРОПОЗИЦІЇ
КОНКУРЕНТНИХ ПІДПРИЄМСТВ, ЯК
ОДНА З ОСНОВ МАРКЕТИНГОВОГО
АНАЛІЗУ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
ПІДПРИЄМСТВА: ХАРАКТЕРИСТИКА
ПІДПРИЄМСТВ ГАЛУЗІ МЕДИТАТИВНИХ
ПРАКТИК В СШАRESEARCH OF OFFERS OF COMPETING
BUSINESSES AS ONE OF FOUNDATIONS
OF MARKETING ANALYSIS AND
ENSURING OF FINANCIAL-ECONOMIC
SECURITY: CHARACTERISTIC OF
MEDITATION PRACTICE ENTERPRISES IN
THE USAкерівник наукового проекту,
“Modern Scientific World”директор, “Infinite You
Meditation Studio”

В статті розглянута політика позиціонування найбільших представників ринку медитативних послуг в США, зокрема цінового позиціонування надаваних послуг, як інструмента реалізації маркетингових стратегій компаній та забезпечення фінансово-економічної безпеки в умовах інтенсифікації конкуренції. В статті викладено результати огляду комерційних пропозицій 12 компаній, що надають медитативні послуги, описано їх підходи до цінового позиціонування у якості одного зі складових елементів маркетингових зусиль.

В статье рассмотрена политика позиционирования крупнейших представителей рынка медитативных услуг в США, в частности ценового позиционирования услуг, как инструмента реализации маркетинговых стратегий компаний и обеспечения финансово-экономической безопасности в условиях интенсификации конкуренции. В статье изложены результаты обзора коммерческих предложений 12 компаний, предоставляющих медитативные услуги, описано их подходы к ценовому позиционированию в качестве одного из составляющих элементов маркетинговых усилий.

The article considers the positioning policy of leading representatives of meditative services market in the USA, in particular, price positioning of services as a implementation tool of marketing strategies of companies and providing the financial-economic security in conditions of an intensification of the competition. The article presents results of the review of commercial offers of 12 companies that provides meditation services, described their approaches to the price positioning as one of elements of the marketing efforts.

Ключові слова: фінансово-економічна безпека, цінове позиціонування, політика позиціонування, цінова політика, маркетингові зусилля

Ключевые слова: финансово-экономическая безопасность, ценовое позиционирование, политика позиционирования, ценовая политика, маркетинговые усилия

Keywords: financial-economic security, price positioning, positioning policy, price policy, marketing efforts

ВСТУП

Завдяки тенденціям розвитку індустрії здорового способу життя та зростання популярності духовних вчень сьогодні в США все більше поширення набирає галузь медитативних практик.

Враховуючи національну кон'юнктуру та особливості ведення бізнесу, що історично склалися в країні, швидкість приросту пропозиції значно перевищує приріст попиту. Так, з метою диверсифікації видів діяльності послуги медитативних практик почали пропонувати компанії, слабо пов'язані з даним напрямком, наприклад: центри

занять йогою, медичні заклади, підприємства, що надають реабілітаційні послуги, курси з саморозвитку, а також психологи, що займаються приватною практикою.

З огляду на донедавна незначне розповсюдження медитативних практик в США, на сьогоднішній день в країні не існує ефективної нормативно-правової бази та належної системи нормування, регулювання та контролю за наданням послуг у цій сфері з боку держави. До того ж має місце необізнаність споживачів щодо можливостей, кваліфікації та прав і обов'язків надавачів послуг на ринку медитативних

практик, а також відповідності послуг, пропонованих тими, чи іншими підприємствами до належного та загальноприйнятого в галузі рівня.

В силу наведених обставин, профільні підприємства для збереження стану фінансово-економічної безпеки вимушені не тільки займатися просвітницькою діяльністю для підвищення рівня інформованості та обізнаності споживачів, але й зосереджувати значну частину ресурсів на додаткових маркетингових зусиллях, що може негативно впливати на фінансову стабільність підприємств.

Враховуючи специфіку положення таких підприємств на ринку, одним з ключових елементів збереження фінансової стабільності стають цінова маркетингова стратегія та цінове позиціонування, як одні з основних чинників, що впливають на формування безпосередньо прибутку підприємств, а також непрямих факторів як, наприклад, імідж компанії.

МЕТА РОБОТИ – дати характеристику основним підприємствам, що надають послуги у сфері медитативних практик на території США з позицій маркетингового аналізу, а також дослідити структуру цінових пропозицій цих підприємств.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Інформаційною основою роботи є офіційні веб-сайти досліджуваних компаній, результати клієнтських опитувань. При проведенні дослідження використано методи структурно-логічного аналізу, порівняння та узагальнення.

РЕЗУЛЬТАТИ

По-перше, перш ніж приступити до характеристики окремих досліджуваних, вважаю за потрібне (в першу чергу для себе) провести невелику класифікацію всіх об'єктів дослідження для визначення типів по найбільш виділяється параметрам, зважаючи на необхідність повноти розуміння того, що вони з себе представляють, в якому взаємозв'язку знаходяться і які якісні фактори могли вплинути на формування тих, чи інших рішень в процесі становлення досліджуваних фірм.

Щоб найбільш наочно продемонструвати політику позиціонування досліджуваних підприємств, було складено порівняльну характеристику за сімома іміджевими критеріями, виділеними споживачами медитативних послуг (на основі опитування 244 респондентів – клієнтів Infinite You Meditation Studio): стратегія поведінки, переважання того, чи іншого виду послуг, основна цільова група споживачів, форма надання послуг, ціна та цінове позиціонування, підхід до рекламування, форма улаштування компанії.

Перший критерій характеристики - визначення стратегії поведінки підприємства на ринку і впливаючі з неї масштаби діяльності. Так, можна виділити три основні типи об'єктів:

- “Експансивні” (характерна стратегія диверсифікованого розвитку). Відмінною рисою є активне використання наявних ресурсів для проведення масштабних комплексних заходів.

Основний акцент діяльності ставиться на кількісних показниках проданих послуг, як наслідок - прагнення залучити якомога більшу кількість клієнтів. Зворотною (і слабкою) стороною екстенсивного підходу є природне погіршення якості послуг, що надаються поточним клієнтам, що може послужити відправною точкою для спроб переманювання клієнтів конкурентами. З досліджуваних підприємств до цього типу можна віднести: Landmark Worldwide, McLean Meditation Institute, Spirit Rock, Chopra Center.

- “Територіальні” (характерна стратегія збереження становища). Проявляють меншу зацікавленість у проведенні спеціальних заходів, ніж експансивний тип. Зосереджують активність на потенційних споживачах за територіальною ознакою, тобто намагаються привабити людей в своїй місцевості незалежно від того, чи підходять вони по критеріям цільової аудиторії. Власне, головний критерій для них - якщо людина живе поблизу із їхнім місцезнаходженням, значить вона вже потрапляє в їх цільову аудиторію. Наслідком подібної вибіркості є вища, ніж у експансивного типу увага до якості послуг, що надаються, а також діяльність, спрямована на утримання наявних клієнтів (різні програми лояльності, знижки, купони, акції). До таких відносяться InsightLA, Mindful-Way, American Meditation Institute.

- “Комплементарні”. Це, як правило, невеликі фірми і окремі підприємці (такі як Tara Brach, Sharon Salzberg, Jack Kornfield), які є в певному роді протилежністю територіального типу - такими собі “гастролерами”, що не мають прив'язки до місцевості і здебільшого працюють в рамках заходів, що влаштовуються крупнішими підприємствами. Їх відрізняє: по-перше мала кількість людей (якщо мова йде про фірму, а не про приватно практикуючого підприємця), по-друге несамотійність в рамках окремо взятої кампанії, і по-третє відношення до надаваних послуг - тобто, до того, чому вони вчать (як правило, це ентузіасти, які прагнуть нести певне вчення в маси і тому більше зацікавлені в тому, щоб люди його реально розуміли і комерційні мотиви їх діяльності не так сильно виражені, як у інших типів).

Другий критерій - спеціалізація на тому, чи іншому типі послуг, що надаються. Звичайно, всі підприємства намагаються максимально диверсифікувати свої джерела доходів, але одне або два конкретних напрямки, які є основною “годовницею” легко виділити.

- Одноразові заняття - кількогадинні уроки, як правило присвячені певній вузьконаправленій темі, або в загальних рисах ознайомлюючі з азами медитативних практик: Tara Brach, McLean Meditation Institute, InsightLA;

- Регулярні заняття - кількогадинні уроки (як правило, раз на тиждень протягом місяця) присвячені поглибленому вивченню медитативних практик, або досягнення певних завдань, пов'язаних з особистісними трансформаціями клієнтів: Transcendental Meditation, American Meditation Institute, Landmark Worldwide, Spirit Rock;

- Одноденні заняття - набагато довші за часом ніж одноразові заняття; мають на меті проведення дозвілля і носять більш розважальний характер, ніж спеціалізований: McLean Meditation Institute, Jack Kornfield, Spirit Rock;

- Ретрити - кількадевні заходи, що, як правило, проводяться з виїздом на природу, або будь-яким іншим чином сприяють відчуженню клієнтів від звичного укладу життя: InsightLA, Landmark Worldwide, Sharon Salzberg, Mindful Way, Spirit Rock;

- Online-продукти, що дають змогу вивчати медитативні практики без відвідування занять: Chopra Center, American Meditation Institute, Whil.

Третій критерій - основна цільова група, що є основою категорії постійних клієнтів. Оскільки виходячи з особливостей галузі постійні клієнти являються основним джерелом доходу, а напрацювання і підтримання їх кількості займає значну частину роботи будь-якого підприємства, то в рамках конкурентного аналізу важливо визначити на яку саме категорію населення спираються конкуренти у своїй діяльності. Це важливо також і для пошуку нових клієнтських груп – з метою уникнення перетинання сфери інтересів з іншими фірмами, і тим

самим спрощення процесу напрацювання нових клієнтів і як один з елементів стратегії рівняння на конкурентів.

- American Meditation Institute - люди старшого віку, переважно жінки, домогосподарки;

- Landmark Worldwide - бізнесмени та компанії, молодь;

- McLean Meditation Institute - сімейний середній клас;

- Mindful Way - середній клас і домогосподарства;

- Sharon Salzberg - люди старше середнього віку;

- Spirit Rock - середній клас;

- InsightLA - молоді чоловіки, жінки віком від молодого до вище середнього віку;

- Tara Brach - сімейні жінки незалежно від віку, чоловіки старше середнього віку;

- Chopra Center - самотні жінки незалежно від віку, молодь;

- Transcendental Meditation - люди відносно низького достатку, молодь;

Таблиця 1

Калькуляція середніх значень цінових пропозицій програм регулярних занять

[складено за даними відкритого доступу офіційних веб-сайтів компаній]

Компанія	Назва програми	Тривалість заняття (годин)	Кількість занять	Вартість програми (доларів США)	Надавана знижка	Всього годин у програмі	Середня вартість однієї години (доларів США)	Середня вартість одного заняття (доларів США)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
American Meditation Institute	Beginner's Meditation	1,5	2	95,00		3	31,67	47,50	
	MEDICINE CABINET ESSENTIALS	2	1	95,00		2	47,50	95,00	
	Kitchen Yoga	7	1	175,00		7	25,00	175,00	
	Meditation Diet	1	3	125,00		3	41,67	41,67	
	AMI Stress Management	1,5	1	75,00		1,5	50,00	75,00	
	Best Choices	2	3	125,00		6	20,83	41,67	
	Sacred Journey	2	7	150,00		14	10,71	21,43	
	The Chakra System	2	3	195,00		6	32,50	65,00	
	The Compassionate Buddha	2	1	95,00		2	47,50	95,00	
	Advanced Tantric Healing	2	2	125,00		4	31,25	62,50	
	Yoga Psychology	2	6	150,00		12	12,50	25,00	
	Mahabharata	2,5	6	60,00		15	4,00	10,00	
	Yoga & Breathing		1,4	4	95,00		5,6	16,96	23,75
			1,4	4	25,00		5,6	4,46	6,25
	The Heart and Science of Yoga		2,5	9	495,00		22,5	22,00	55,00
			2,5	9	595,00		22,5	26,44	66,11
			2,5	9	695,00		22,5	30,89	77,22
			2,5	9	795,00		22,5	35,33	88,33
	Dinner, Movie & Satsang	4,5	1	20,00		4,5	4,44	20,00	
YOGA SELF-THERAPY Individual Counseling	1		125,00						
PREMARITAL COUNSELING Couple Counseling	1		125,00						

Продовження табл. 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9
InsightLA	Basics of Mindfulness Meditation	1,75	6	185,00		10,5	17,62	30,83
			6	250,00				41,67
	Deepening the Basics of Mindfulness Meditation	1,75	6	185,00		10,5	17,62	30,83
		1,75	6	250,00		10,5	23,81	41,67
	Deepening Your Practice: May & June Series	1,5	6	270,00		9	30,00	45,00
		1,5	6	360,00		9	40,00	60,00
	Mindful Self-Compassion	2,5	8	600,00		20	30,00	75,00
		2,5	8	525,00		20	26,25	65,63
		2,5	8	450,00		20	22,50	56,25
	The Power of Mindfulness to Transform the Wild and Crazy Heart	1,75	8	240,00		14	17,14	30,00
	Meditation and Mindfulness in Daily Life	1,75	6	185,00		10,5	17,62	30,83
		1,75	6	250,00		10,5	23,81	41,67
	The Body of Awareness: Moving into Meditation	1,75	5	150,00		8,75	17,14	30,00
	Mindfulness Of the Body: A Day of Practice Dedicated to the First Foundation	6	1	50,00		6	8,33	50,00
		6	1	100,00		6	16,67	100,00
	Exploring the Dharma through Poetry: Unfolding	7	1	60,00		7	8,57	60,00
		7	1	175,00		7	25,00	175,00
	Move It and Listen - Dancing for Meditators with Christiane Wolf and Kathryn Chaya Lubow	2	1	20,00		2	10,00	20,00
	Real Love, An Afternoon with Sharon Salzberg	6	1	60,00		6	10,00	60,00
		6	1	175,00		6	29,17	175,00
	Mindfulness Moving Forward, An Evening with Sharon Salzberg	2	1	150,00		2	75,00	150,00
		2	1	375,00		2	187,50	375,00
	Mindfulness Meditation with Sound	1	1	20,00		1	20,00	20,00
		1	1	40,00		1	40,00	40,00
	An Evening with John Briere and Beth Sternlieb	2	1	20,00		2	10,00	20,00
		2	1	50,00		2	25,00	50,00
	Turning Inwards and Seeing Into the Nature of Mind with Venerable Dr. Vimokkha	3,5	1	25,00		3,5	7,14	25,00
		3,5	1	75,00		3,5	21,43	75,00
	Emotional Healing, Intuition and Mindfulness	3	1	25,00		3	8,33	25,00
		3	1	55,00		3	18,33	55,00
Mindfulness-Based Stress Reduction (MBSR)	2,5	8	600,00		20	30,00	75,00	
	2,5	8	525,00		20	26,25	65,63	
	2,5	8	450,00		20	22,50	56,25	
McLean Meditation Institute	Creative Soul: A Meditation & Writing Retreat for Women	3,5	1	225,00		3,5	64,29	225,00
		2,5	1	225,00		2,5	90,00	225,00
	Chakra Exploration	1,5	8	125,00		12	10,42	15,63
	Kundalini Meditation	8	1	145,00		8	18,13	145,00
	Discover Ayurveda	3	1	75,00		3	25,00	75,00
	Guided Meditation with Sarah McLean	0,75		5,00				
	SEED (Simple, Easy, Every Day) Meditation program	3		225,00				
		3		202,50				
		3		165,00				
	private class for 2 people	2,5	1	450,00		2,5	180,00	450,00
2,5		1	145,00		2,5	58,00	145,00	
Meditation Teacher Academy: Meditation Teacher Certification	5,5	8	3 295,00	115,00	44	74,89	411,88	

Продовження табл. 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Mindful-Way	Mindfulness Based Stress Reduction (MBSR)	2	9	395,00		18	21,94	43,89
	Private Phone/Video Mindfulness Consultation	1	1	125,00		1	125,00	125,00
Sharon Salzberg	Rubin Museum MINDFULNESS MEDITATION Series	0,75	7	105,00		5,25	20,00	15,00
	JCC Manhattan BUDDHA WITH A SMARTPHONE Talk with Ethan Nichtern	1,5	1	20,00		1,5	13,33	20,00
	Mndfl LOVE PLAN Series	1,6	6	300,00		9,6	31,25	50,00
	Seattle Insight Dharma Talk	2	1	10,00		2	5,00	10,00
	4th Street Yoga WORKING WITH YOUR ENEMIES Workshop	2	1	25,00	5,00	2	12,50	25,00
	New York City REAL LOVE Workshop with Krishna Das	3	1	65,00	6,25	3	21,67	65,00
Tara Brach	Weekly Meditation Class with Tara	1	1	10,00		1	10,00	10,00
		1	1	15,00		1	15,00	15,00
	Conscious Loving: Pathways for Awakening our Heart	7	1	75,00	20,00	7	10,71	75,00
	Daylong Workshop: Conscious Relationships – with Jonathan Foust and Tara	7,5	1	75,00		7,5	10,00	75,00
		7,5	1	85,00		7,5	11,33	85,00
		7,5	1	95,00		7,5	12,67	95,00
	Radical Acceptance – Bringing Meditation to Heal Shame and Fear	8	1	219,99	100,00	8	27,50	219,99
	Radical Acceptance – Embracing Life with an Awake Heart	7,5	1	75,00		7,5	10,00	75,00
		7,5	1	85,00		7,5	11,33	85,00
		7,5	1	95,00		7,5	12,67	95,00
Transcendental Meditation	Adults	1,5	4	960,00		6	160,00	240,00
	Second person of a couple	1,5	4	720,00		6	120,00	180,00
	Full-time college students	1,5	4	480,00		6	80,00	120,00
	Students in high school or under	1,5	4	360,00		6	60,00	90,00
Spirit Rock Insight Meditation Center	Concentration Meditation: Purification of Mind	2	4	105,00		8	13,13	26,25
		2	4	165,00		8	20,63	41,25
	Fall Teen Series	3,25	6	120,00		19,5	6,15	20,00
		3,25	6	240,00		19,5	12,31	40,00
	Healing Trauma Using Loving-Kindness and Compassion	2	6	150,00	45,00	12	12,50	25,00
		2	6	240,00	45,00	12	20,00	40,00
	Fall Middle School Meditation Series	2	5	120,00		10	12,00	24,00
		2	5	240,00		10	24,00	48,00
	Fall Path of Parenting Series	2	5	125,00		10	12,50	25,00
		2	5	200,00		10	20,00	40,00
	Mindful Self Compassion	2,5	9	250,00		22,5	11,11	27,78
		2,5	9	470,00		22,5	20,89	52,22
	Moving Into Meditation: Mindful Yoga and Embodied Presence	2	4	100,00		8	12,50	25,00
		2	4	160,00		8	20,00	40,00
	Exploring the Insights of the Four Noble Truths	2	6	150,00		12	12,50	25,00
		2	6	240,00		12	20,00	40,00
	A Heart as Wide as the World: Cultivating the Brahma Viharas - Love, Compassion, Joy & Equanimity	2	5	80,00		10	8,00	16,00
		2	5	160,00		10	16,00	32,00
	A Year to Live: How to live this year as if it were your last	3	12	300,00		36	8,33	25,00
		3	12	480,00		36	13,33	40,00
Releasing Trauma's Hold on our Meditation: Joining Meditation and Somatic Skills	2	4	105,00		8	13,13	26,25	
	2	4	165,00		8	20,63	41,25	

Продовження табл. 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9
	мода	2	1	125,00	45,00	6,00		
	середнє значення	2,85	4	231,16	48,04	9,47		
	мінімальне значення	0,75	1	5,00	5,00	1,00		
	максимальне значення	8,00	12	3 295,00	115,00	44,00		

Таблиця 2

Калькуляція середніх значень цінкових пропозицій програм ретритів
[складено за даними відкритого доступу офіційних веб-сайтів компаній]

Компанія	Назва програми	Кількість днів	Тривалість заняття (годин)	Кількість занять	Вартість програми (доларів США)	Надавана знижка (доларів США)	Всього годин у програмі	Середня вартість однієї години (доларів США)	Середня вартість одного дня	Середня кількість днів у програмі	Середня тривалість заняття	Середня кількість занять	Середня вартість програми компанії	Середня надавана знижка в компанії
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
American Meditation Institute	AMI Summer Retreat	4	1,5	18	975,00	100,00	27	36,11	243,75	4	1,37	23	1 455,00	142,86
		4	1,5	18	1 275,00	100,00	27	47,22	318,75					
		4	1,5	18	1 175,00	100,00	27	43,52	293,75					
		4	1,5	18	1 075,00	100,00	27	39,81	268,75					
	8th Annual Physicians CME Conference	5	1,2	30	2 195,00	200,00	36	60,97	439,00	4	1,40	27	2 465,91	233,33
		5	1,2	30	1 995,00	200,00	36	55,42	399,00					
		5	1,2	30	1 495,00	200,00	36	41,53	299,00					
Chopra Center	Healing the Heart	3	1,125	13	1 075,00	200,00	14,625	73,50	358,33	4	1,40	27	2 465,91	233,33
	Journey into Healing: I Am Heart Healthy	4	1,25	15	2 175,00	200,00	18,75	116,00	543,75					
	Chopra Center Meditation Weekend	2	2,625	7	575,00	200,00	18,375	31,29	287,50					
	Perfect Health 6-day	6	1,25	32	3 175,00	200,00	40	79,38	529,17					
	Perfect Health 10-day	3	1,25	54	4 375,00	200,00	67,5	64,81	1 458,33					
	Wisdom Within	6	1,25	31	4 175,00		38,75	107,74	695,83					
	Rest & Restore 3-day	3	1	20	1 375,00		20	68,75	458,33					
	Sages & Scientists: Exploring the Deep Mysteries of the Universe and Our Own Existence (SYMPOSIUM)	3	1,375	16	1 475,00	200,00	22	67,05	491,67					
	Seduction of Spirit: I Am The Creator of My Best Life	7	1,25	37	2 575,00	200,00	46,25	55,68	367,86					
	Silent Awakenings	8	1,625	46	4 175,00	500,00	74,75	55,85	521,88					
Weekend with the Masters: An Advanced Course with Deepak Chopra and Special Guests	3			1 975,00	200,00			658,33						

Продовження табл. 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
InsightLA	Mindfulness, Meditation, and Coping with Death: A One-Day Retreat for Professional Health Caregivers	1	8		35,00				35,00	4	6,40		597,06	
	Mindfulness and Self-Compassion: We Need Two Wings to Fly	3			405,00				135,00					
		3			1 750,00				583,33					
	Vallecitos Mountain Refuge: Insight Meditation Retreat	7			570,00				81,43					
		7			713,00				101,86					
		7			660,00				94,29					
		7			825,00				117,86					
	Back to the Basics of Mindfulness Daylong: For New Students and Those Wanting to Refresh Their Practice	1	6		50,00				50,00					
		1	6		100,00				100,00					
	Turning Straw Into Gold: Fall Residential Retreat with Trudy Goodman & Christiane Wolf (4 nights)	5			1 250,00				250,00					
		5			1 100,00				220,00					
		5			775,00				155,00					
		5			650,00				130,00					
		5			550,00				110,00					
Sitting in the Fire, a daylong retreat	1	6		45,00				45,00						
	1	6		75,00				75,00						
Landmark Worldwide	Landmark Forum	4	3	13	665,00		39	17,05	166,25	5	3,38	9	2 597,32	50,00
		4	3	13	625,00		39	16,03	156,25					
		4	3	13	615,00		39	15,77	153,75					
		4	3	13	595,00		39	15,26	148,75					
	Landmark Forum for Reviewers	3	3	10	295,00		30	9,83	98,33					
		3	3	10	275,00		30	9,17	91,67					
	Landmark Advanced Course	4	3	13	900,00		39	23,08	225,00					
	Communication Course: Access to Power	3			480,00				160,00					
	Communication Course: The Power to Create	3			725,00				241,67					
	Communication Course: Team, Management, and Leadership Program	3			750,00				250,00					
	Landmark Wisdom Unlimited Course	3	8	15	2 900,00		120	24,17	966,67					
Partnership Explorations Course	2	9	12	2 900,00		108	26,85	1 450,00						

Продовження табл. 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	Year-end Vacation Course (Puerto Los Cabos, Mexico)	6	3	6	5 300,00		18	294,44	883,33					
		6	3	6	4 700,00		18	261,11	783,33					
		6	3	6	4 500,00		18	250,00	750,00					
		6	3	6	4 900,00		18	272,22	816,67					
		6	3	6	4 300,00		18	238,89	716,67					
		6	3	6	4 100,00		18	227,78	683,33					
	Breakaway Adventure Weeks: Structural Connections (Tucson, Arizona)	6	3	6	4 800,00		18	266,67	800,00					
		6	3	6	4 400,00		18	244,44	733,33					
		6	3	6	2 800,00		18	155,56	466,67					
	Breakaway Adventure Weeks: Relating—Transforming Yesterday's Strategies (Kohala, Hawaii)	6	3	6	5 600,00		18	311,11	933,33					
		6	3	6	4 600,00		18	255,56	766,67					
		6	3	6	3 000,00		18	166,67	500,00					
	Breakaway Adventure Weeks: A Life that Sings (Pacific Grove, CA)	6	3	6	3 100,00		18	172,22	516,67					
		6	3	6	2 600,00		18	144,44	433,33					
		6	3	6	1 700,00		18	94,44	283,33					
Conference for Global Transformation	3	1,5	12	600,00	50,00	18	33,33	200,00						
McLean Meditation Institute	Soul Radiance Retreat	1	8	2	255,00	30,00	16	15,94	255,00	1	3,31	4	704,38	65,00
		1	2,5	2			5	0,00	0,00					
	Meditation Vacation Retreat				375,00	50,00								
	Woman Arising: Awakened, Engaged, Inspired (conference)	1	1,5	1	195,00		1,5	130,00	195,00					
		1	3,5	1	225,00	130,00	3,5	64,29	225,00					
	Liberate Your Writing		2	10	650,00		20	32,50						
			2	10	3 550,00		20	177,50						
Be the Peace Retreat	1	5	1	240,00	50,00	5	48,00	240,00						
	1	2	1	145,00		2	72,50	145,00						
Mindful-Way	Mindfulness Meditation and Yoga Weekend Retreat	2		12	375,00				187,50	3		12	480,00	
		2		12	425,00				212,50					
		2		12	445,00				222,50					
		2		12	495,00				247,50					
	Silent 5-Night Teacher Led Mindfulness Meditation Retreat	6			660,00				110,00					
Jack Kornfield	Fierce Love: East Bay Meditation Center Benefit with Alice Walker and Jack Kornfield	1	3	1	20,00		3	6,67	20,00	2	2,58	3	422,29	300,00
		1	3	1	25,00		3	8,33	25,00					
		1	3	1	35,00		3	11,67	35,00					
		1	3	1	50,00		3	16,67	50,00					
		1	3	1	75,00		3	25,00	75,00					
		1	3	1	100,00		3	33,33	100,00					
		1	3	1	150,00		3	50,00	150,00					

Продовження табл. 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
	Awakened Leadership Conference: Mindfulness in Business and at Work	3	1,125	12	565,00		13,5	41,85	188,33	5	2,25	3	682,70	227,50	
		3	1,125	12	165,00		13,5	12,22	55,00						
	Loving Awareness – Awakening the Wise Heart	4			695,00				173,75						
		4			770,00				192,50						
		4			860,00				215,00						
		4			905,00				226,25						
	Living a Life of Presence (Eckhart Tolle Foundation)	4			1 497,00	300,00			374,25						
	Tara Brach	The Jewel in the Lotus: Realizing the Radiant Heart of Wisdom	4			459,50	134,50								114,88
			4			380,00									95,00
			4			270,00									67,50
Radical Acceptance – Omega Institute		3	2,25	4	335,00		9	37,22	111,67						
Women’s Retreat		4		4	650,00				162,50						
		4		4	510,00				127,50						
		4		4	410,00				102,50						
		4		4	380,00				95,00						
Loving Presence: Inhabiting and Expressing Your True Nature – Kripalu		3		2	498,00				166,00						
		3		2	790,00	228,00			263,33						
		3		2	1 018,00	320,00			339,33						
Residential Weeklong: Intimacy with Life		8			1 590,00				198,75						
		8			1 080,00				135,00						
		8			980,00				122,50						
		8			890,00				111,25						
мода	4	3,00	6	650,00	200,00	18,00	33,33	35,00							
середнє значення	4	2,96	11	1 382,46	175,70	24,63	89,57	308,08							
мінімальне значення	1	1,00	1	20,00	30,00	1,50	0,00	0,00							
максимальне значення	8	9,00	54	5 600,00	500,00	120,00	311,11	1 458,33							

Таблиця 3

Калькуляція середніх значень цінкових пропозицій програм занять в online-режимі
[складено за даними відкритого доступу офіційних веб-сайтів компаній]

Компанія	Назва програми	Тривалість заняття (годин)	Кількість занять	Вартість програми (доларів США)	Всього годин у програмі	Середня вартість однієї години (доларів США)	Середня тривалість заняття	Середня кількість занять	Середня вартість програми (доларів США)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
American Meditation Institute	COMPREHENSIVE MEDITATION AND EASY-GENTLE YOGA	0,14	40	295,00	5,6	52,68	1,47	10	215,00
		0,14	11	495,00	1,54	321,43			
	Best Choices	2	3	125,00	6	20,83			
	Sacred Journey	2	7	150,00	14	10,71			
	The Chakra System	2	3	195,00	6	32,50			
	The Compassionate Buddha	2	1	95,00	2	47,50			
	Yoga Psychology	2	6	150,00	12	12,50			

Продовження табл. 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Tara Brach	The Power of Awareness: an online mindfulness training		7	297,00				7	297,00
The Chopra Center	Total Mind-Body Detox		1	397,00					
	Beyond Your Biology		1	397,00					
	Primordial Sound Meditation Course		1	397,00					
	The Quest		1	397,00					
	SynchroDestiny		1	397,00					
	Breathwork		1	29,99					
	Basics of Meditation		1	29,99					
	Consciousness, Science, and the Nature of Reality		1	19,99					
	Secrets to Vibrant Health		1	229,00					
	Discovering Ayurveda		1	59,99					
	Ananda		1	8,99					
	7 Days to Restful Sleep		7	19,99					
	Shedding the Weight: Mind, Body and Spirit with Oprah Winfrey	0,5	21	49,99	10,5	4,76			
	Shedding the Weight: Mind, Body and Spirit - Extended Edition	0,5	21	69,99	10,5	6,67			
	Total Wellbeing Bundle with Oprah Winfrey	0,5	21	429,99	10,5	40,95			
	Health and Happiness with Oprah Winfrey Trio	0,5	21	129,99	10,5	12,38			
	Oprah & Deepak's Meditation Transcendence with Oprah Winfrey Trio	0,5	21	129,99	10,5	12,38			
	Become What You Believe with Oprah Winfrey	0,5	21	49,99	10,5	4,76			
	Become What You Believe - Extended Edition	0,5	21	69,99	10,5	6,67			
	Manifesting Grace through Gratitude with Oprah Winfrey	0,5	21	49,99	10,5	4,76			
	Manifesting Grace through Gratitude - Extended Edition	0,5	21	69,99	10,5	6,67			
	Manifesting True Success with Oprah Winfrey	0,5	21	49,99	10,5	4,76			
	Manifesting True Success - Extended Edition	0,5	21	69,99	10,5	6,67			
	Energy of Attraction with Oprah Winfrey	0,5	21	49,99	10,5	4,76			
	Energy of Attraction - Extended Edition	0,5	21	69,99	10,5	6,67			
	Expanding Your Happiness with Oprah Winfrey	0,5	21	49,99	10,5	4,76			
	Expanding Your Happiness - Extended Edition	0,5	21	69,99	10,5	6,67			
	Finding Your Flow with Oprah Winfrey	0,5	21	49,99	10,5	4,76			
	Finding Your Flow - Extended Edition	0,5	21	69,99	10,5	6,67			
	Desire and Destiny with Oprah Winfrey	0,5	21	49,99	10,5	4,76			
Miraculous Relationships with Oprah Winfrey	0,5	21	49,99	10,5	4,76				
Miraculous Relationships - Mantras and Music	0,5	21	24,99	10,5	2,38				
Perfect Health with Oprah Winfrey	0,5	21	49,99	10,5	4,76				
Perfect Health - Mantras and Music	0,5	21	24,99	10,5	2,38				
Oprah & Deepak's 21-Day Meditation Transformation Trilogy	0,5	21	129,99	10,5	12,38				
The Successful Self Set	0,5	21	94,99	10,5	9,05				
Finding Fulfillment Duo	0,5	21	94,99	10,5	9,05				
The Connection Collection	0,5	21	129,99	10,5	12,38				
Creating Abundance	0,5	21	129,99	10,5	12,38				
Creating Abundance - Mantras and Music	0,5	21	24,99	10,5	2,38				
Free to Love	0,5	21	49,99	10,5	4,76				
Shambhala Publications	Mindfulness in Action Online Course	0,5	6	149,00	3	49,67			
	How to Be an Adult in Relationships: Five Keys to Mindful Loving with David Richo, PhD, MFT	0,3	6	149,00	1,8	82,78	0,40	6	149,00
	мода	0,50	21	49,99	10,50	4,76			
	середнє значення	0,67	14	134,66	9,38	22,57			
	мінімальне значення	0,14	1	8,99	1,54	2,38			
	максимальне значення	2,00	40	495,00	14,00	321,43			

Четвертий критерій – форма, в якій компанії подають клієнтам свої послуги. Важливо розуміти, що незважаючи на індивідуальні особливості кожного підприємства, існують загальні архетипи поведінки і кількість зацікавлених певним з них клієнтів при інших рівних є показником кон'юнктури попиту. Безумовно, принцип диверсифікації справедливий і для даного критерію, але в будь-якому випадку головний напрямок можливо виділити:

- "Гуру". Основною рисою є наявність будь-якого виділеного вчення - як синтезованого певної школою / особистістю, так і успадкування вже поширених традицій. У наданні послуг акцент ставиться на долученні клієнта до певних "сакральних" знань. Підхід найбільш доречний при переманованні клієнтів просунутого рівня, вже в деякій мірі знайомих з медитативними практиками. До цього типу відносяться: Transcendental Meditation, Jack Kornfield, Tara Brach.

- "Дозвілля". В першу чергу висвітлюється розважальний, оздоровчий і соціальний аспекти медитативних практик. Позиціонування підходить для залучення клієнтів, найбільш віддалених від медитативних практик, новачків. До цього типу відносяться: Spirit Rock, InsightLA, Mindful Way.

- "Психологія". Увага акцентується на вирішенні особистісних і психологічних проблем, що в свою чергу вимагає тривалого часу спілкування наставника з кожним окремим клієнтом, тому даний підхід позиціонування найбільш доречний при спеціалізації на приватних заняттях. До цього типу відносяться: Sharon Salzberg, McLean Meditation Institute.

- "Бізнес". Медитативні практики (зокрема - аспекти оздоровлення та особистісного зростання) в першу чергу підносяться як інструмент підвищення працездатності та соціалізації. Підхід спрямований суто на ділову сферу і в першу чергу служить для приваблення корпоративних замовлень і по-друге - на залучення таких категорій населення як бізнесмени, яппі, молоді фахівці різних областей. До цього типу можна віднести Landmark Worldwide.

- "Школа". Позиціонування компанії, як джерела практично застосованих знань і акцент на розвитку особистих умінь клієнта. Набагато менше уваги приділяється безпосередньо допомозі наставника клієнту у вирішенні яких би то не було особистих проблем. Такий тип найбільш підходить компаніям, що спеціалізуються на продажу навчальних матеріалів і online-курсів. До цього типу відносяться: American Meditation Institute, Chopra Center, Shambhala Publications.

Звичайно, вищевказані підходи не можна вважати вичерпною класифікацією для опису будь-якої компанії, що працює в сфері медитативних практик, проте ними обмежується сфера діяльності досліджуваних об'єктів.

П'ятим критерієм є цінова політика та цінове позиціонування. Крім свого прямого призначення, ціна може бути ефективним (і що важливо - недемонстративним) маркетинговим інструментом. Так, компанії, що спеціалізуються на бізнес-тренінгах

та персональному розвитку, мають в цілому більш високі ціни, ніж ті, які позиціонують свої послуги в область дозвілля або психотерапії. Це пояснюється не тільки тим, що клієнти даних категорій більш платоспроможні, а й тим, що для них сама ціна пропозиції є критерієм її цінності для них, оскільки (за інших рівних) говорить про її престижність.

Також варто відзначити практику проведення занять без фіксованої оплати, з вільними внесками, яка сприяє залученню категорій клієнтів з низькою платоспроможністю, а також медитаторів-початківців і тих, хто далекий від медитативних практик і спочатку не збирається витратити на заняття великі суми. Подібна практика дозволяє отримати максимально можливий прибуток навіть від безперспективних на перший погляд клієнтських груп, який був би, безумовно, загублений в разі високих розцінок, придбати послуги за якими такі групи не в змозі. Крім того, наявність декількох подібних цінових пропозицій на тлі загальних високих розцінок ще більше підвищує престижність компанії в очах забезпечених клієнтів, створюючи імідж соціальної відповідальності. Однак варто врахувати, що надмірна кількість подібних пропозицій навпаки знижує привабливість компанії для забезпечених клієнтів, які турбуючись про свою репутацію, не стануть зв'язуватися з компанією, яка зарекомендувала себе як така, що спеціалізується в першу чергу на неплатоспроможних і декласованих шарах суспільства.

Шостим критерієм можна назвати підхід до побудови реклами, що базується на напряку інформаційних потоків в застосовуваних рекламних прийомах: від третьої особи, або від компанії. При напрямку від імені компанії, інформація, яку отримує клієнт, має прямий і демонстративний характер. Це можуть бути новини, акції, реклама по ТБ і в мережі Internet, інтерв'ю в медіа. При напрямку від третьої особи, інформація, одержувана клієнтом, не має вираженого агітаційного характеру і має на меті побічно впливати на підвищення інтересу до компанії. Наприклад, відгуки та рекомендації нинішніх і колишніх клієнтів, статті про діяльність компанії, участь у громадській та / або благодійної діяльності, партнерська участь в певних заходах. Використання того, чи іншого напрямку залежить від бажаного образу компанії в очах клієнта - енергійної, що активно розширюється, що бореться за клієнта, або вже зрілої компанії певного рівня, за увагу якої клієнт повинен боротися сам.

Переважають використовують рекламу від імені компанії: American Meditation Institute, Landmark Worldwide, McLean Meditation Institute, Mindful Way, Spirit Rock, Chopra Center.

Переважають використовують рекламу від третьої особи: Jack Kornfield, Sharon Salzberg, InsightLA, Transcendental Meditation, Tara Brach.

Сьомий критерій пов'язаний з улаштуванням компанії. Так, серед досліджуваних об'єктів можна виділити два типи:

1. "Автократичний". Популярність компанії серед клієнтів будується на особистих якостях однієї людини, як правило - голови компанії, або головного

наставника, заняття з яким складають лівову частку пропозицій компанії. Важливо розуміти, що даний тип компанії, будучи залежним від ключової фігури, може зіткнутися з певними проблемами діяльності (аж до її припинення) у разі неможливості її участі в діяльності підприємства з огляду на ті, чи інші причини. До таких можна віднести підприємства: American Meditation Institute, Jack Kornfield, McLean Meditation Institute, Sharon Salzberg, Tara Brach, Chopra Center, Shambhala Publications.

2. "Колективний". Компанія позиціонує себе як товариство в цілому рівних однодумців, без виділення ключової фігури і пропонує клієнтам багато різних наставників, що, як правило, спеціалізуються на різних аспектах медитативних практик. Ключовим фактором у формуванні такої компанії є її розмір і кількість персоналу і клієнтів. При подібному позиціонуванні малі компанії сприймаються клієнтами з недовірою та / або сумнівом, як такі, які не можуть надати переконливої аргументації для користування їх послугами. До таких можна віднести підприємства: Landmark Worldwide, Mindful Way, Spirit Rock, InsightLA, Transcendental Meditation.

Необхідно зазначити, що даний критерій не має ніякого відношення до організаційно-правової форми підприємства і не залежить від неї, так само як і організаційно-правова форма не залежить від даного критерія.

ВИСНОВКИ

В умовах інтенсифікації конкуренції підприємства галузі медитативних послуг США для збереження фінансово-економічної безпеки використовують різні моделі поведінки. Так, більш великі фірми намагаються провадити агресивну політику, роблять ставку на диверсифікації напрямків діяльності і швидкому напрацюванню нових клієнтів. Середні та малі підприємства притримуються стратегії збереження становища, більше приділяючи увагу підтриманню лояльності поточних клієнтів, а також намагаються користуватися можливостями кооперування з іншими підприємствами.

Варто відмітити такий фактор загострення конкуренції, як співпадання основних цільових груп клієнтів багатьох компаній, а також співпадання видів пропонованих послуг. Разом з тим прослідковується наявність декількох клієнтських груп, що не

отримують достатньо уваги існуючих на ринку підприємств і можуть бути зайняті новими компаніями, що тільки виходять на ринок.

Ключовим критерієм подальшого розвитку ринку медитативних практик стає форма пропозиції компаніями своїх послуг. Зважаючи на особливості галузі, успішність тої, чи іншої компанії буде в першу чергу залежати від відповідності пропонованих рішень до особистісних якостей клієнта і не може бути підтримана традиційними бізнес-методами.

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт компанії American Meditation Institute [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://americanmeditation.org>
2. Офіційний сайт компанії The Chopra Center [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.chopra.com>
3. Офіційний сайт компанії InsightLA [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.insightla.org>
4. Офіційний сайт компанії Jack Kornfield [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://jackkornfield.com>
5. Офіційний сайт компанії Landmark Worldwide [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.landmarkworldwide.com>
6. Офіційний сайт компанії McLean Meditation Institute [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mcleanmeditation.com>
7. Офіційний сайт компанії Mindful-Way [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.mindful-way.com>
8. Офіційний сайт компанії Shambhala Publications [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.shambhala.com>
9. Офіційний сайт компанії Sharon Salzberg [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.sharonsalzberg.com>
10. Офіційний сайт компанії Spirit Rock Insight Meditation Center [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.spiritrock.org>
11. Офіційний сайт компанії Tara Brach [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.tarabrach.com>
12. Офіційний сайт компанії Transcendental Meditation [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.tm.org>